

REMISSYTTRANDE

2003-05-28

Utrikesdepartementet

103 39 STOCKHOLM

Departementspromemoria om ny prövning av beslut om avvisning eller utvisning som vunnit laga kraft

UD2003/14872/MAP

RFSL har beretts tillfälle avge yttrande över rubr PM och får med anledning härav anföra följande.

Sammanfattningsvis avstyrker RFSL mycket bestämt att promemorians förslag genomförs.

Inledningsvis kan konstateras att de senaste åren har ett flertal olika utredningar och andra beredningar behandlat frågor om ändringar i utlänningslagen. En samlad översyn av utlänningslagen och processordningen är därför önskvärd innan ytterligare ändringar i enskilda bestämmelser i gällande utlänningslagstiftning företas. Av den nu remitterade promemorian framgår inte varför just frågan om det nuvarande systemet med s. k. ny ansökan (NUT) ska brytas ur och bli föremål för ett separat ställningstagande. RFSL föreslår därför att frågan om ev. förändrade regler för NUT får anstå till dess processordningen för utlännings-

ärendena förändrats, utlänningsnämnden avskaffad och ett tvåpartssystem i asylprocessen införts.

När det sedan gäller promemorians förslag att förändra reglerna för NUT påstår promemorian att den nuvarande ordningen innebär negativa konsekvenser för den enskilda och att chocken, om även den nya ansökan avslås, blir stor (sid 24-25). Något stöd för dessa och andra liknande påståenden finns dock inte. Arbetsgruppen, som har lagt fram promemorian, har inte presenterat en enda undersökning som stöder detta påstående. Att lägga lösa påståenden till grund för ändrade regler är anmärkningsvärt och det är förvånande att promemorian så ytligt behandlar denna problematik. Redan av detta skäl måste således promemorians slutsatser avvisas.

När man läser promemorians beskrivning av nuvarande situation får man lätt det intrycket att nuvarande ordning med NUT innebär att reglerna "missbrukas" av de asylsökande. Den statistik som anförts av arbetsgruppen (en ökning på två år från 1517 till 3410 NUT) innebär dock inget stöd för ett sådant antagande. Det hade varit önskvärt om arbetsgruppen på ett mer förutsättningslöst sätt – om denna ökning anses problematisk – hade försökt analysera orsakerna till ökningen istället för att ägna sig åt lösa spekulationer.

Enligt RFSL:s uppfattning är en viktig orsak till den måttliga ökningen av antalet NUT den bristande rättssäkerheten i asylprocessen. Hemlighetsmakeriet kring länderkunskaper är fortfarande stor hos utlänningsmyndigheterna, öppenheten minimal, bristande respekt för kommunikeringskyldigheten och alltför schablonartade bedömningar gör att tilltron från enskilda asylsökande är minimal.

Ska man komma till rätta med de påstådda problemen krävs alltså en förändrad asylprocess. Ett viktigt inslag i denna förändring

är det av NIPU föreslagna tvåpartsförfarandet. Det är därför synnerligen angeläget att detta förslag snarast blir genomfört.

I promemorian diskuteras också det förhållandet att en utlänning i ett verkställighetsärende åberopar nya omständigheter för sitt behov av skydd i Sverige. RFSL får i det sammanhanget anföras att för många asylsökande som har förföljts i sitt hemland på grund av sin homosexualitet är det ibland svårt att öppet berätta för myndigheter om sin sexuella läggning. Detta gäller inte minst asylsökande från länder där synen på homosexuella förbindelser är stark fördömande och t.o.m. belagda med dödsstraff. I dessa fall kan det ibland ta lång tid att förmå den enskilde att våga berätta om de händelser i hemlandet som har anknytning till den sexuella läggningen. Sådana omständigheter måste givetvis vägas in vid bedömningen när en ny ansökan görs. Detta framgår dock inte i promemorian.

Slutligen föreslås i arbetsgruppens promemoria att ett beslut om avvisning eller utvisning ska upprätthållas i fyra år om utlänningen återvänder till Sverige utan tillstånd. Bestämmelsen föreslås gälla oavsett om det finns ett gällande återreseförbud eller inte. RFSL finner den föreslagna bestämmelsen synnerligen stötande för det allmänna rättsmedvetandet. Om en utlänning återvänder till Sverige och på nytt ansöker om asyl måste givetvis de skäl som då anförts få en seriös prövning från svenska myndigheters sida.

Sören Andersson
förbundsordförande

Stig-Åke Petersson